

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§.11. Consiliarij cœlestis concilij fuerunt potentia infinita, suprema sapientia, & immensa bonitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](#)

hoc diuina sapientia præparat anhylam seu molam aquatiam, confitum scilicet Pontificum & Phatis eorum illi namque populo Dei mysterio-
rum aquam propinabant.

XVI.
*Iudeis applica-
tus.*

Ecce qualis mola aquaria tot hydriatum illud
confitorum, quod constat consiliarijs, omnes
suo ordine digelli, omnes residentes, loquentes
omnes; porro ducit illos & circumagitat mula
velata, oculis scilicet Casphas: hic enim concil-
lio præsidebat, hic choteam dirigebat ipso bru-
to stolidos & quæ dicat ignorans: etenim pro-
pria non intelligit verba: quinimum hoc ipsi in
faciem exprobat: *os nefarum quicquam.* Vos om-
nes consiliarij mei stupidi etsi idiota nihil ho-
rum intelligentes: ut dicere possumus, quod ita
verè in hoc aique in altero loqueretur. Mulam
hanc agitas & prouocas inuidia & cupiditas, unde
de gressu procedens velociori sententiam pro-
nuntias mortis contra Christum, omnisque com-
mouet hydrias ut illi suffragentur. agite miseri,
nebulones agite: nescitis enim quid agatis: por-
ro celestis hortulanus Deus ipse hinc aquam e-
duxit sanguinis & passionis Christi qua mun-
dum rigauit vniuersum: hinc edicit Apostolos,
martyres, doctores, penitentes, virgines, omnem
que fructum animarum: hinc profusa fides Pro-
phetarum, spes Patriarcharum, charitas Aposto-
lorum, Martyrum fortitudi, doctorum sapien-
tia, confessorum virtutes, monachorum peni-
tencia, pueritas virginum, & castitas continen-
tium: hinc emanauit mundi reparatio, calice-
flauratio, hominum redemptio, Dei gloria, &
tandem hinc eluevit Deus iustitiam sempernam
ad mundi redempcionem. Hinc capimus illam
sententiam Spiritus Sancti: *Qui stultus est fer-
riet sapienti: illam explanans Angelicus do-
ctor notat vocati stultum, qui proprijs ducitur
passionibus, nec ab alia differt stultulo prouo-
cata fortiori. Seruit iusto peccator: nam furor
prouocatus & passione sua maleuada contra
eum procedit: hac est autem summa sapien-
tia, furor quo stultus te prosequitur, in tunc
viti cinolementum. Hac arte sibi prouocerunt
Martyres: etenim velut sapientes, rabidae ty-
rannorum immanitatem conuerterunt in bona-
celorum infinita quibus nunc æternaque po-
tencia.*

*Pron. 21.
29.
2.2. q.6.
ai. 1. ad 3.*

S. 11. Consiliarij celestis concilij fuerunt poten-
tia infinita, suprema sapientia, & immensa
bonitas.

P Atethic liquidò potestas Dei infinita, im- 29
mensa sapientia, & incomprehensa bonitas:
etenim sicut consiliarij concilij Hierofoly-
mitani fuerunt inuidia Iudea, flammescens au-
xilia, & infamalis ambitio ut dictum est, ita consiliarij
quod diuina tres Personæ in suum aduoca-
runt confitorum, fuerunt Potestas omnipotens,
Sapientia infinita, arque immensa Bonitas: sunt
etenim attributa, qua Theologia nominat appro-
priata potestas Patri assignatur, sapientia filio, &
Spiritu Sancto bonitas. Super hoc fundamen-
tum sine possum erigere adiutoria ita fundata &
sublimia, ut ad supremum vloque caeli verticem
perueniant: *Expedi inquit Pater æternus, ut unus
moriarum homo, quo nostra patet potest, quæ
diabolica superat infinites, diabolum vincendo
non nostra diuina fortitudine, sed suprema ho-
minis infirmitate, morte scilicet viuis hominis:* I.
*Expedi, sic filius decernit: ut unus moriatur ho-
mo, ad nostræ sapientia ostensionem, si namque
tanum nouit dæmon, ut illum præ seipsum figura-
& arborem circumplexus hominem fraudu-
bus irretiterit: nostra patet sapientia, in hoc
quod viuis ex nobis in figura serpenti, intelli-
go peccatoris, arborem crucis circumplexus,*
saluet illum ac Satanas sapientiam eludat & 2.
*statum: dum enim se hominem arbitratur occi-
re, caput se videat, virtute diuinitatis, in hujus fallitur
hominis infirmitate latens, & opus illud tan- astutia.
topete arduum executionis mandetus olim Job
promissum: uniuersum Draconem illum Inferna-
lem hamo capendum instar pisces: nam es-
cam tantummodo candidam intuitur carnis hu-
manæ comprehenditur virtute hami ærei diuini-*

3.
Ita verba hæc expendit D. Gregorius: *An ex. D. GRE-
GORIUS. trahere potes Lenias hanum? opinatur enim L. 32. Mor.
Deum significare, quod illum ellet piscaturs c. 9.
hamo velut Pilator arundine: contorquet enim Tob. 40.70
lineam ex setis, cui annexit hamum æneum, II.
quem nitido circumvoluit illicio, quod dum pif. Simili-
tudis deglutiit hamum capit, & aquis extrahitur. O de de ha-
qualem pro duxit Deus tot nodis arundinem t-mo.*
*O qualem construxit lineam, inquit Diuus
Gregorius, fetas fetis intorquens? Hanc nobis
Evangelista Matthæus in exordio sui euangelij
descripsit: *Abraham genuit Isæac, Isæac genuit Matt. 3.2,
Jacob.**

Iacob &c. His enumeratis immediate sequitur hamus verbū diuinū; in conclusione: **Iacob genuit Ioseph virum Mariae**, de qua natus est **Iesus &c.** Hamus hic aqua injictrū communis hominū conuersationis, quando: **Verbum caro factum est**, & **habitauit in nobis**. Circumcisus **Draco Infelix** omnia deuorauit, carnem eius intus; ille ut ceteros per suos ministros denorare contebat; **Expedit ut unus moriat homo &c.** Et per hoc delusus ipse comprehendit: **Lentianus ista hanc captus est, quia in Redemptore nostro dum per scelitum suos esse in corpore momordit, dimitrat illum aculeus perforauit &c.** his hanc linea illa est per Euangelium antiquorum Patrum proposita memorata: nam cum dicitur: **Abraham genuit Iacob, Iacob genuit Ioseph, et Ioseph ceteri sui cestores interposuit Ioseph nomen usque ad Mariam Virginem de sponsatione deserviuitur**, quasi quedam linea sorquerit in cuius extremo incarnatus Dominus, id est, hamus iste ligaretur, quem in hiis aguis humanus generus dependentem aperto ore iste ceteri expeteret; sed eo per scelitum suorum sauitum morte, mordendi vires alterius non habet &c.

III. **Omnipotens Dei diabolum confregit.** **Expedit**, inquit Spiritus S. **Vt unus moriatur homo**; ut nostra infinita cunctis pateat bonitas, nam de malo adeo prægrandi, de morte scilicet vitam educimus, & huic homini motu impnendo & dolores humano generi delitos; plumb ab illis feruimus incolument. Singulis consiliariis hois consistori, tam profunda suis suffragijs mysteria comprehendunt, vi de illis dicte posset Euangelista quod de miraculis Christi: numeri si omnia enarrare oportere, mundus non caperet qui scribendi sunt codices. Illa breuite complexus est D. Tho. eleganti stylo & sacro-
m D.D. senectute nominatum autem D. Damasceno. In hoc mysterio monstratur potentia Dei & virtus sapientia & bonitatis bonum quidem quoniam non debet ex proprio plasmate infirmatum: sapientia, quoniam invenit difficultates presq; decentissimam solutionem: potentia vero, quia nihil minus est quam Deum fieri possit &c.

IV. **Christi tritico super seminavit diabolus zizania.** Ad oculum hic videmus eximiam Dei potentiam, qua super Diabolum. Hostis hic magnam fuisse potestatem ostendit in eo, quod a Domina, quod super triticum ab ipso seminatum zizania feminauerit, quo triticum opprimetur. **Immaculatus homo super seminavit zizania**, & sic se res habuit, quam diuinum feminavit triticum celestis ille Agricola in mundi principio, quando creauit hominem mille gratias ornatum & dignitatis & postmodum factus homo, quam electum doctrinæ miraculorum, sanctorum operum pro-

digitorum & misericordiarum triticum seminas, ut ex eis lumen restituunt, leprosis munditiam, claudis gressum, vitam mortuis, famescientibus alimentum, lucemque ignorantibus &c. venit Satanas & super feminavit diabolica malitia zizania, quando creato homine fraudulenta seminavit illa zizania cogitationum: **Eritis sicut dij;** & nequaquam, licet gustanteris, moriemini &c. nunc autem expende quid in illis seminet, in quorum conspectu Christus Dominus opera illa patraverat eminentissima: scilicet iniuriam, luorem, odium, desiderium lapidandi illum & occidendi.

Perpende quo zizania in hoc concilio Hierusalem seminat super triticum operum Christi, cum enim illa forent adeo divina, atque ab eis in talia cognitæ illi: ipsi tamen odium elicunt, forent inuidiam rabiem acutæ, malitiam extinxerat, quæ enus concludant eum occidere. **Quid facimus, quia hic homo &c.** Satis produnt zizana à Satana super feminata cum illis dicat Christus: **Vos ex Patre diabolus sis &c.** desideria eius: vultis Ies. 8. 44. fuere, ita ut triticum faciantur: seminatum Multa signa facit, & pullulant zizania ex ore Caiphæ: **Expedit ut moriatur**. Seminavit Dominus in terra triticum electissimum donorum, beneficiorum, et alijq; gratiarum: ipsum etenim in suum adscipit discipulum, suum Apostolum, ipsum cum reliquo predicare misit sanctum suum Evangelium, tradidit illi virtutem operandi miracula magna & stupenda. Super hoc seminavit Satan infernalis zizania cupiditatis: **Cum diabolus iam misseret in cor. Hec magna fuit Satana potestas: sed pateat quantum illam diuinam supereret, quod seruus ille exposuit dum Domino sic loquitur: Mat. 23. 25. tibi ubi non seminasti.**

Hoc adverte eō: ilium, velut campum in quo Dens nihil seminavit, at omnia Diabolus: quid enim hic est, seminans est satanica, tartarea Christus zizania, rabies, odium, cupiditas, superbia, inuidia. ex zizania Hic ubi Dominus nihil seminavit, quandam ratione diabolus metit sententiam, quae cum ex inferno proboli meliori adeo detestando, quale dictum peccatum semuisse Caiphæ, illudque diabolicum concilium, legit. ex illa fructum colligit nostra redemptio & saluationis, hominis regnacionem, eius culpas satisfactionem, gratiam communicationem & gloriam celsti simus. Magna est haec potentia, immo maior patet in eo quod ex ipsis zizaniis a diabolo feminatis triticum melius elecum & superempiens, quod ex eo ipsos enatur: quandoquidem ex ipsis interni zizaniis, que germinarent ex illo, quod in corde Caiphæ seminavit ei sangu-

111111. com-

complicum, dicentium: *Expedit vi unus &c.* tricuum producat electorum, eti si dimittas mundi gloriam & misericordia sua magistratum.

VI. *Hic pariter magna paet illius sapientia. Multatam exponuntur verba Dauidis declarantur Dei sapientiam. Primo potentiam Dei miratur excelsam, que talis est, cui nemo resistit: *Tu terribilis es, & quis resistet tibi?* Deinde sapientie illius exprimit altitudinem, quam ostendetur naturam altissimum humanaum: *Cum exsurgent in iudicium Deus, ut falsos suos omnes mansuetus terra. Quoniam cogitatio hominis confitetur tibi: & reliqua cogitatione diem festum agenti tibi.**

Hic patet, quod Dominus sapientia mundi aquae incomprehensibili magnitudi iudiciorum etenim hominum cogitationes ad gloriam praecedent in extremum (hoc est: *Confitebor tibi*, pro ut alias notauimus) nam plures in sacra Scriptura confiteri significat glorificare & efficiere ut ex illis cogitationibus magna quedam resulteret celebritas, non lenem tui nominis agerent tuis. Plaudite mysterio. Omnibus in confessio est in sacris litteris hominum cogitationes Phrasis communis cogitationes denote malas, vanas & ambitiosas: *Dominus scit cogitationes hominum quantam vanam sunt*: ita Dauid. Iam olim in mundi principio peruerse illa cogitationibus Deum sic irritavat, ut dederet, sicut & festum delectum dolum mundum: *Videt Deus quod misera Dominus malitia hominum est in terra, & cuncta cogitatione instituit, cordis intenta est ad malum in omni tempore: Ps. 93. 11.* quales sunt hominum cogitationes, tales, quas, in isto modo loquendi, Deum constringunt ut ostendat le penitus quod hominem creaverit.

Hic, ut opinor, occinit Salomon: nam primo referens homini Deo creationem, eum & intellectum dedit sapientiam dotatum, ut illo reuolueret attentius quid sibi in Dei seruicio faciendum incumbet: *Cos dedit illis excoigitanda & disciplina intellectus repletum illos, deinde at quod cogitationes eius Deum ut scopum haberont, nihilominus nihil tam malum, nihil ita nequam: Quid nequam, quam quod excoigitamus caro & sanguis? Si nihil Deo aequius opponatur, cuique diuinis oculis quidquam sit destabilius, quam hominis carnisque cogitationes, si vanas illae sint & adeo perduelles ut stomachum illi moveant & acriter irgeant, ut hominem de terra delect: quomodo sunt illae tales ex quibus propriam pilatibus dignitatem, atque ex quibus festa iucunda*

illique grata dimanabunt & rei veritatem ex hoc dicte evocet.

*Heu quam vanas, carnales, iniquas & Deo contrarie sunt hominum illae cogitationes, quibus omnes communis in quoque caleculo vitam damnant Salvatoris. Iam pridem vider illos David in psalmo 2. quem superius extaravimus? Quare tremuerunt gentes, & populi meditati sunt iniurias adfisterunt Reges terrae & Principes conseruans in unum aduersus Dominum, & aduersus Christum eius. Hic igitur siam Deus exponit sapientiam quam vanas illas cogitationes in sua dignitas gloria festumque solemnissimum ex illis Dei gloriam colligit, tali restorationem, hominis redempcionem & festum aeternum, quod sancti in gloria celebrabant. Hoc significat Euangelista: nam postquam in iustam illam scripti sententiam his exortam cogitationibus, & Caipha ciusque consiliariorum argumentis, quod scilicet: *Ab illo die cogitauerunt inter se Iesum: adiungit: hoc autem a semel ipso non dixit, sed cum esset Pontifex anni illius prophetauit quod Iesus moriturus erat pro gente & ut filios Dei congregaret in uno.* O profundissimam Dei sapientiam, cui inquit seruimus hostium suorum cogitationes hominum & demonum ad glorias suas perfectionem, & palatii domusque festivitatem, in quo compleatur illud spiritus S. axioma (quod supra declaravimus): *Qui stultus est seruus sapientie.**

Pron. 12.

Hac est illa, ita haec est immensa Dei sapientia, 29. quae sibi inequitas hostium suorum atrociores alsumit, quibus cum offendunt, complexis illud illae vacuum: *Ducam cacos per viam quam nesciam, & in sensibus quas ignorant ambulare eos faciam. Ponam tenebras coram eis in lucem, & prava in recta. Hac verba feci eis, & non dereliqui eos. Cacos ducam per viam, ut nesciant nec intelligent sua contra me molimina, quibus & ego ad intentionis meae utram complementum: non detinquam conscientiam facientibus illis quod volunt perficietur & id quod ego fieri prætendo: Domine quinam sunt illi caci? Quia cacos nisi servus meus?*

Magnum facinus fuit & heroicum variis Eli leti: cum enim Rex Samaria copias suas & duces in illum instrueret iamque eum delecturus proficeretur, Deique populum extirpatum, illas omnes execrantes sic rem ille dispositus, ut quotquot passus procederent & in illum Deique populum stratagemata molirentur, ad honorem illius & populi cederent beneficium: dumque sibi persuaderet illi, eo le tendere, ubi liberi forent, habuerunt & scipios subditos esse mirari: sunt illi populo in medio fori, cuius intenderant vinam.

Porro

VIII.
Allegoria
de Eliseo,

Porro longè maior est Dei sapientia: dum enim illi tot pastibus contra Deum procedunt, ex illis ipsi populo parat libertatem, & æternam glorificationem: illi vero in toto mundo confessi & confecti ipsi gentilibus serui subiiciuntur in glorijs: quos in populum sibi Deus clementer adaptavit. Hanc Dei sapientiam contemplatus.

D. Avgv. In ps. 110. Domini exquisita in omnes voluntates eras, ex illis inferi: Itaque quidquid elegit omni patenti non debet unde tuam de te compleat evolutionem.

IX. Tandem si manifestatur, & infinita Dei res plebed bonitas, amoreque incomprehensibilis: nec non hinc exponit illud augustinus: quod patientissime Iob proponit Eliu vitæ pietiæ celebris, cuiusque amicus, qui de frigore Aquilonis frigidissimo aurum elicit putissimum: *Ab Aquilone aurum venit, & ad Dicū formidolosa laudatio.* Quis fieri posse credit, ut de medio frigore aurum educatur? aurum magis propriæ caloris soli effectus est: hic enim radix suis ardenterissimis terza viscera pertundit, atque in venis illius, coquit partes eius putissimas, indeque conficit aurum: hinc in terris non reperiut frigidiisibus aut vmbrosis, sed quæ soli ex diametro opponuntur & quas pleno hic lumine collufrat; ac per consequens nulla regio à producent auro magis alena, quam aquilonaris: hæc etenim in extremito gradu frigida perhibetur.

X. Eximium hic compio mysterium, aurum primum & valoris inestimabilis amor est Dei, quo supra modum ditecunt animæ, sive que nibil in oculis Dei preium habet perfectum. Vnde amor his Dei producetur: nihil illi magis oppositum, quam regio Aquilonis frigidissima: ea vero est peccatorum ex mente D. Greg. In morte habet S. pagina Aquilonem inscribere amas, in quibus regnat diabolus, sibique sedem fixit malitia peccati frigidissima. Hic dixit Satan sedem suam locumque se collocaturum: *Sedebit in lateribus Aquilonis.* Hinc Propheta, dixit Hieremias: *Ab Aquilone pandetur malum super omnes habitatores terræ nec hoc veritati refragatur: etenim ex illa parte peccata procedunt & iniquitates, dona non generantur, beneficia & gracie, effectus auti diuinum amoris Dei: sed supplicia, verbera & animæ condannatio.* Perpende iniquitates ab Aquilone, quas commitebant in diebus Noë: & quale ab ira Dei diluvium emanavit. Ex Sodoma, quam ardentes ignis radij &c.

Verumtamen Dei perpende benitatem, qui de frigidissimo Aquilone: ubi regnat Satan, aurum producit: etenim ex illo consistorio Hierusalem

vbi, quamvis praeses visibilis sit Caiphas, innubilis tamen spiritus, qui regnat astigit, & corpus illud vivificat, spiritus est Luciferi qui in coplenatio regnat domino, ex quo status turboque venit infernali malitia frigidissimus, tantique sceleris, quo maius committi posse est impossibile. Expeditor unus morietur homo. Dei considerabitatem, hinc etenim aurum elicit amoris sui, & charitatem eminentissimum: *Commendat Denuo Rom. 5.17. charitatem suam in nobis &c.* Hic namque patet facit amorem suum erga hominem: quandoquidem in eis salutem suum Deus sanguinem effundat & vitam, & lepsum in mortem tradas omnium ignominiosissimam: *Ab Aquilone amittitur.* Quodnam est illud examinatum aurum, quod animas domis diuinæ cælestibus, nisi mors & passio filij Dei pretiosissima: Hinc generatur fides Patriarcharum, spes Prophetarum, charitas Apostolorum, fortitudo Martyrum, doctorum sapientia, virginum puritas, & indulgentia penitentium.

Ex hoc concilio velut ab Aquilone frigidissimo malitia aurum illud producit infirmitatem: majori misericordia, sapientia & potentia; quam olim illud mirabile a Moysi decantatum: *Qui edidit mel de Petra oleumque de fave durissimo.* *13.* Hinc nobis oportet procedat laus Dei: formidolosa: *Apud Deum formidolosa laudatio.* Hoc etc. Ps. 2. x. imm cecidit David: *Exultate ei cum tremore.* Quantum nobis debet incutere timorem, dum videamus ad quas populum hunc Dei electu: ineptas propria traxerit iniquitas, in quam delapsi sunt cœpitatem, orbis & vrbis sapientissimi à quibus auxiliarem suam Deus manu subtraxit, in feliciterum eorum vindictam; nec non perpendendo quod si pro sceleribus nostris filium suum Deus in damnacionem mortis tradiderit, quomodo nobiscum agat, quomodo nostra puniet delicta, si tantum negligimus gratiam & misericordiam:

Hoc argumentum nos an viam salutis reduceret: optabat Apolitus: *Quomodo nos effugiemus, si Hebr. 2. 3. tanum neglexerimus salutem?*

§. 12. Caiphas cum esset Pontifex prophetauit. Caiphas medius propheta sententiam promulgauit, quam ori illius Deus imposuit.

Cum esset Pontifex anni illius prophetauit: Quod dixit Caiphas, nonne verum fuit. Deique veritas: vnde illam à semetipso non edixit, inquit D. Ioann. Sed cum esset Pontifex anni illius prophetauit.